

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 012-02/12-02/01
Urbroj: 50301-09/06-12-6
Zagreb, 15. studenoga 2012.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primijeno: 15-11-2012	
Klasifikacijska oznaka	012-02/12-02/01
Urbroj	65
Dodani broj	50-12-04

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog odluke o pristupanju promjeni Ustava Republike Hrvatske, s Prijedlogom nacрта promjene Ustava Republike Hrvatske (predlagatelji: 45 zastupnika u Hrvatskome saboru)
- mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 012-02/12-01/01, urbroja: 65-12-03, od 15. listopada 2012. godine.

Na temelju članka 110. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu odluke o pristupanju promjeni Ustava Republike Hrvatske, s Prijedlogom nacрта promjene Ustava Republike Hrvatske (predlagatelji: 45 zastupnika u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske ne podržava Prijedlog odluke o pristupanju promjeni Ustava Republike Hrvatske, s Prijedlogom nacрта promjene Ustava Republike Hrvatske, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijelo 45 zastupnika u Hrvatskome saboru.

Predmetnim Prijedlogom odluke predlaže se pristupiti promjenama Ustava Republike Hrvatske pozivanjem na odredbu članka 142. Ustava Republike Hrvatske, a Prijedlogom nacрта promjene Ustava Republike Hrvatske predlaže se izmijeniti članak 87. stavak 3. Ustava Republike Hrvatske tako da se propiše da će o pitanjima iz stavaka 1. i 2. istoga članka Hrvatski sabor raspisati referendum u skladu sa zakonom ako to zatraži 200.000 birača u Republici Hrvatskoj.

Člankom 87. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst) propisano je da Hrvatski sabor može raspisati referendum o prijedlogu za promjenu Ustava, o prijedlogu zakona ili o drugom pitanju iz svog djelokruga. Stavkom 2. propisano je da Predsjednik Republike može na prijedlog Vlade i uz supotpis

predsjednika Vlade raspisati referendum o prijedlogu promjene Ustava ili o drugom pitanju za koje drži da je važno za neovisnost, jedinstvenost i opstojnost Republike Hrvatske. Nadalje, stavkom 3. propisano je da će o pitanjima iz stavka 1. i 2. ovoga članka Hrvatski sabor raspisati referendum u skladu sa zakonom ako to zatraži deset posto od ukupnog broja birača u Republici Hrvatskoj. Također, stavcima 4., 5. i 6. propisano je da se na referendumu odlučuje većinom birača koji su pristupili referendumu te da je odluka donesena na referendumu obvezatna. O referendumu se donosi zakon, a zakonom se mogu propisati i uvjeti za održavanje savjetodavnog referenduma.

Dakle, predložena promjena Ustava Republike Hrvatske odnosi se na smanjenje potrebnog broja potpisa građana za raspisivanje referenduma sa dosadašnjih deset posto od ukupnog broja birača u Republici Hrvatskoj na 200.000 potpisa.

U obrazloženju svoga prijedloga predlagatelji u bitnome navode da važeća ustavna odredba ne ide na ruku poticanja neposredne demokracije te da su uvjeti koje građani moraju ispuniti izrazito teški – prikupljanje deset posto potpisa od ukupnog broja birača u Republici Hrvatskoj u roku od 15 dana kako bi Hrvatski sabor raspisao referendum, čime se gubi ideal demokracije i ona je tek formalno uspostavljena.

Obrazlažući sadržaj Nacrta promjene Ustava Republike Hrvatske predlagatelji u bitnome navode da se predlaže smanjenje potrebnog broja važećih potpisa sa 10% upisanih birača na apsolutni broj od 200.000 upisanih birača, a što je podudarno broju koji odgovara 5% od ukupnog broja upisanih birača te je istovremeno određenje u apsolutnom broju praktičnije rješenje od određivanja postotka broja ukupno upisanih birača, jer doprinosi lakšoj orijentaciji prilikom samog prikupljanja, a i većoj pravnoj sigurnosti i određenosti postupka prikupljanja potrebnog broja potpisa. Ujedno se navodi da će 200.000 upisanih birača uvijek predstavljati relevantnu političku snagu u ovoj zemlji čije mišljenje valja saslušati i uvažavati te koju vladajuće političke elite ne bi smjele ignorirati.

Temeljnim odredbama Ustava Republike Hrvatske utvrđeno je da je Republika Hrvatska jedinstvena i nedjeljiva demokratska i socijalna država u kojoj vlast proizlazi iz naroda i pripada narodu kao zajednici slobodnih i ravnopravnih državljana, a narod ostvaruje vlast izborom svojih predstavnika i neposrednim odlučivanjem.

Bit demokracije sadržana je u odredbama Ustava Republike Hrvatske u širokom određenju pitanja o kojima građani mogu inicirati raspisivanje referenduma. Osim toga, Promjenom Ustava Republike Hrvatske iz 2010. godine znatno je liberalizirana većina kojom se donose odluke na državnom referendumu, tako da je umjesto ranije propisane većine birača koji su glasovali, uz uvjet da je referendumu pristupila većina od ukupnog broja birača u Republici Hrvatskoj, propisano da se na referendumu odlučuje većinom birača koji su pristupili referendumu. Uvjet pristupanja većine od ukupnog broja birača u Republici Hrvatskoj je izostavljen.

Iz konteksta važećih ustavnih rješenja vidljivo je da ne samo da demokracija u Republici Hrvatskoj nije tek formalno uspostavljena, već je naprotiv osiguran visok stupanj demokratičnosti.

Što se tiče građanske inicijative, ne može se govoriti o njenom ograničavanju zbog utvrđenih deset posto potrebnog broja birača za prikupljanje potpisa. Za predlaganje raspisivanja referenduma o tako važnim pitanjima kao što su referendum o prijedlogu za

promjenu Ustava, o prijedlogu zakona ili o drugom pitanju iz djelokruga Hrvatskoga sabora, kao i o drugom pitanju koje Predsjednik Republike drži važnim za neovisnost, jedinstvenost i opstojnost Republike Hrvatske, deset posto birača nije prevelik broj, naročito u zemlji veličine Republike Hrvatske.

Naime, u sustavu predstavničke demokracije legitimitet za odlučivanje o najvažnijim pitanjima ima predstavničko tijelo kojem su građani poklonili svoje povjerenje izborom članova toga tijela na općim i neposrednim izborima. Istovremeno, u Republici Hrvatskoj građanima je zajamčeno pravo na neposredno odlučivanje putem referenduma, kao i iniciranje raspisivanja referenduma o jednako važnim pitanjima.

Po pitanju pravne sigurnosti Vlada Republike Hrvatske je mišljenja da je neophodno voditi računa o mogućim zluporabama instituta predlaganja raspisivanja referenduma i zadržati nužne mehanizme i ograničenja koji bi spriječili mogućnost zadiranja u određena važna pitanja kao što su ljudska prava i temeljne slobode te prava nacionalnih manjina, kao i mogućnost ugrožavanja cjelokupnog sustava funkcioniranja tijela državne vlasti.

Slijedom navedenoga, Vlada Republike Hrvatske je mišljenja da nije opravdano mijenjati ustavnu odredbu o broju potrebnih potpisa birača za raspisivanje referenduma te na dostavljeni Prijedlog odluke o pristupanju promjeni Ustava Republike Hrvatske, s Prijedlogom nacrtu promjene Ustava Republike Hrvatske ne može dati pozitivno mišljenje, niti ga podržati.

Zaključno, Vlada Republike Hrvatske skreće pozornost na nedosljedno navođenje odredbi Ustava Republike Hrvatske od strane predlagatelja vezano uz numeraciju članaka. Naime, u Prijedlogu odluke o pristupanju promjeni Ustava Republike Hrvatske, te u dopisu kojim ga upućuju predsjedniku Hrvatskoga sabora, predlagatelji se pozivaju na članke 142. i 143. Ustava Republike Hrvatske koji su u pročišćenom tekstu Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst) označeni kao članci 147. i 148. Istovremeno u Prijedlogu nacrtu promjene Ustava Republike Hrvatske predlažu izmjenu članka 87. stavka 3., navedenom sukladno numeraciji iz pročišćenog teksta Ustava Republike Hrvatske iz 2010. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Arsena Bauka, ministra uprave, dr. sc. Zorana Pičuljana, zamjenika ministra uprave, te Jagodu Botički, Borisa Miloševića, Darka Parića i Ranka Lamzu, pomoćnike ministra uprave.

